

Binnen en beginnen

Bij het belsemaal moeten onze kleuters niet meer in de rij gaan staan, maar gaan ze onmiddellijk naar de klas. We noemen het 'binnen en beginnen'. Die naam hebben we overgenomen van onze zusterschool 'Sint-Calasanz', die dat principe al enkele jaren toepast in de lagere school. Zij doen het in eerste plaats om onderwijstijd te winnen. Wij hadden een andere reden.

In onze kleuterschool zijn we ermee gestart in juni 2019. Voorheen werden er bij het belsemaal acht rijen gevormd: vier rijen met 2,5- en 3-jarigen die langs de hal naar binnen gingen, en vier rijen met onze 4- en 5-jarigen die via de deur van de speelplaats naar binnen gingen. Dat nam wel wat tijd in beslag. Eer vijfentwintig kleuters netjes per twee stonden ... Hoe langer het wachten duurde, hoe moeilijker

het werd om ze allemaal netjes per twee te houden. We hadden ook een volgorde: de rij waarvan de klas het verst van de speelplaats verwijderd was, mocht eerst vertrekken, dan de klas ernaast, dan die daarnaast, enzovoort. Voor de kleuters en de juf van de laatste rij(en) was dat geen leuk moment. Het geduw en getrek tijdens het wachten zorgden voor toenemende onrust. Soms moesten de laatsten zolang wachten dat, nog voor zij aan hun klas kwamen, de andere kleuters al hadden gedronken en hun drinkbeker al hadden weggezet. Daarnaast kwamen die kleuters onrustig de klas binnen en bleef er voor hen minder tijd over voor activiteiten.

De rij-routine doorbreken

Tijdens een overlegmoment in juni bespraken we dat probleem van wachten en onrust bij onze kleuters samen met het kleuterteam. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat alle kleuters, ook die van de laatste rij(en), niet zo lang moeten wachten? We gingen brainstormen ... Waarom vormen we rijen? Met andere woorden: welk doel willen we daarmee bereiken? Kunnen we eigenlijk niet proberen om de

PIPI EN KAKA DOEN ~

PRAKTIJK

9

kleuters meteen naar de klas te laten gaan zodra de bel gaat? Zouden ze rustig de trap kunnen opgaan? Zouden ze zonder duwen en drummen naar binnen kunnen, zonder te lopen? Zouden onze kleuters zichzelf kunnen sturen? Dat konden we enkel weten door het te proberen.

Ondertussen kennen we het antwoord op die vragen ... **JA!**

De dag na ons overleg zijn we gestart. Na de speeltijd van 10.45 u. Dat leek ons het beste en vooral gemakkelijkste moment. 's Ochtends zitten we immers nog met de boekentassen. Iedereen wou het proberen, een kans geven. Daarna zouden we onmiddellijk evalueren en, indien nodig, bijsturen. Vervolgens zouden we bekijken of we dat systeem nog verder wilden proberen én eventueel ook toevoegen voor de andere speeltijden. **SUPER!**

Een gezamenlijk plan

We vertelden de kleuters over het nieuwe plan, want we hadden hun medewerking nodig. In de onthaalhoek vertelde elke leerkracht wat we wilden doen. We bespraken met de kleuters hoe iedereen na het belsignaal veilig en rustig naar de klas kon gaan. Want ... er moeten 100 kleuters door één enkele deur naar binnen én die moeten ook nog allemaal de trap op!

Hoe minder afspraken, hoe gemakkelijker! We maakten er drie met de kleuters:

- bij het belsignaal wandelen we naar de deur
- we blijven achter of naast elkaar
- op de trap houden we de leuning vast.

We maakten twee afspraken met de collega's:

- alle collega's zijn net voor het belsignaal op de speelplaats (dat moet wel, want anders zijn de kleuters alleen naar binnen)
- de collega's stellen zich verspreid op ... veiligheid boven alles! Eén kleuterjuf gaat als eerste naar binnen (de kleuters volgen) en wandelt door naar boven, een tweede volgt en wacht op het platform tussèn de twee trappen, een derde gaat ook door naar boven, een vierde staat beneden in de opening tussen de gang en de trap, want dat is hoekje om, en de zorgjuf blijft als laatste op de speelplaats om te kijken of er geen kleuters zijn 'blijven hangen'.

Van eenmalig naar altijd

Twee à drie minuten duurt het, en de speelplaats is ontruimd. Zonder geduw of getrek, zonder gehuil, in alle rust zijn alle kleuters naar binnen. **Het lukt!** Ondertussen doen we het zo bij alle speeltijden, ook 's ochtends. De kleuters nemen hun boekentas van de stip en wandelen naar binnen. Moeten

de kleuters om een of andere reden toch in de rij gaan staan, dan maken de leerkrachten dat duidelijk door bij de stippen van hun eigen klas te gaan staan.

Veel werk of overleg is er niet nodig geweest. Twee afspraken met het team: aan het einde van de speeltijd op de speelplaats staan en zorgen voor een verspreide opstelling wanneer de kleuters naar binnen gaan. Voor de eerste afspraak plaatsten we een 'zoemer' in het personeelslokaal die twee minuten voor het eigenlijke belsegnaal aangeeft dat het tijd is om naar de speelplaats te vertrekken. Zoals gezegd maakten we drie afspraken met de kleuters. Het vraagt discipline. Niet alleen van de kleuters, ook van het team. Het kan alleen (blijven) lukken wanneer iedereen zijn **verantwoordelijkheid** neemt. We zijn ondertussen vier maanden verder en het loopt als een trein. Alle collega's zien ook de meerwaarde en dat is fijn. De kinderen en juffen hoeven niet meer te wachten, én alle groepen kunnen nu op hetzelfde moment met hun activiteiten beginnen. Iedereen houdt zich aan de afspraken en daarvoor verdient het team echt een pluim. Op onze school zijn rijen voortaan nu eerder 'een uitzondering' dan een regel. Al snel volgden onze jongste groepen ook het principe. In september zijn we hier ook mee gestart in de lagere school.

Wil je ermee beginnen?

Nog een gouden tip: oefen ook met de kleuters waar ze moeten gaan staan wanneer ze toch een rij moeten vormen (bij ons lukte dat na 2 of 3 speeltijden). Dat is handig in het geval de kleuters niet meteen naar binnen mogen. Bijvoorbeeld als de juf ziek is en de kleuters eerst moeten worden verdeeld, als we even buiten blijven om te zingen voor een jarige juf, als de Sint aankomt en we buiten op hem wachten of als de kleuters rechtstreeks naar de turnzaal gaan en dus niet eerst naar binnen hoeven.

Lieve Dedecker – Directeur basisschool Sint-Jozef Ekeren

MIJ VERSTOPPEN ACHTER DE BOOM...